

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.

Postbus 2038
3500GA UTRECHT

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190027832473

Kenmerk
Wnb/2022/015A.toek

Datum 20 februari 2023
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 31 januari 2023 heb ik uw verzoek tot wijzigen van de ontheffing met kenmerk Wnb.2022.015.toek (aanvraagnummer 5190027832473) voor het project 'BBV Neerlands Midden L-005252' ontvangen. Ik heb uw aanvraag beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Vorig besluit

Bij het besluit van 17 augustus 2022 is ontheffing met kenmerk Wnb.2022.015.toek verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de ringslang (*Natrix natrix*) voor een periode van 3 april 2023 tot en met 24 september 2023.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'BBV Neerlands Midden L-005252', gelegen in de gemeente Utrecht. Het project betreft het uitvoeren van bovenbouwvernieuwingswerkzaamheden aan het spoor bij Blauwkapel in Utrecht. De werkzaamheden bestaan uit het vernieuwen van de ballast, spoortakken, spoorstaven en het schouwpad. Ook wordt een hekwerk met keerwand gerealiseerd. Voor deze werkzaamheden dient er gegraven te worden. Hiervoor worden op twee locaties naast het spoor werkterreinen ingericht.

Verzoek

Het verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk Wnb.2022.015.toek betreft het wijzigen van de startdatum van de ontheffing. De reden voor deze wijziging is het eerder beginnen met maaiwerkzaamheden in het plangebied. U verzoekt daarom de startdatum van de ontheffing te vervroegen naar 1 maart 2023.

Besluit

Ik ga akkoord met uw wijzigingsverzoek. Dit betekent dat de ontheffing met kenmerk Wnb.2022.015.toek komt te vervallen. De wijziging ziet toe op de startdatum van de ontheffing. De rest van het besluit en de voorschriften blijven ongewijzigd.

Hierbij ontvangt u de gewijzigde ontheffing met kenmerk Wnb.2022.015A.toek.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Ik verleen u voor de periode van 1 maart 2023 tot en met 24 september 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b van de wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de ringslang.

Datum
20 februari 2023
Onze referentie
5190027832473

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht. Voor wat betreft de overige overwegingen verwijs ik u naar mijn brief van 17 augustus 2022 met kenmerk Wnb.2022.015.toek.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'BBV Neerlands Midden L-005252', gelegen in de gemeente Utrecht bij het spoor en de bijbehorende spoorberm ten noorden van Utrecht in Blauwkapel (geocode 546; kilometer 0.480 – 12.750), één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ringslang. BVV Neerlands Midden L-005252' van 21 februari 2022 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ringslang. BVV Neerlands Midden L-005252' van 21 februari 2022 (bijlage 3 bij dit besluit) en de aanvullingen van 8 juni 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).

- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare overwinteringsperiode en voortplantingsperiode van ringslang. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van ringslang.
- k. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare broedperiode van vogels. Deze loopt globaal van half maart tot en met half juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
- l. Wanneer de keerwand geplaatst wordt, bevindt zich aan beide zijden van de wand leefgebied van ringslang. Om te voorkomen dat deze versnipperd door de 75 centimeter hoge keerwand worden faunapassages gemaakt. Er worden 4 passages per 100 meter gemaakt. Daarbij wordt een helling tegen beide zijden van de keerwand gemaakt in een hoek van 45 graden. De helling wordt van ruw beton of hout gemaakt en is minimaal 20 centimeter breed. Over de keerwand loopt een horizontale verbinding van minimaal 25 centimeter lang die beide hellingen met elkaar verbindt.
- m. In de duiker die onder de weg en het spoor doorloopt (geocode 546, km 0.4) wordt een faunapassage gerealiseerd bestaande uit een loopplank. De loopplank biedt voor ringslangen en algemene soorten een veilige passage onder de Bastionweg en het spoor.

Overige voorschriften

- n. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de ringslang.
- o. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- p. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190027832473. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 februari 2023

Onze referentie
5190027832473

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Instandhouding van de ringslang

Artikel 3.10, lid 1 sub b Wet natuurbescherming

Datum
20 februari 2023

Onze referentie
5190027832473

De ringslang is in het projectgebied aangetroffen. Het plangebied bestaat uit zomerhabitat voor de ringslang in de vorm van begroeide oevers rond watergangen en een vijver. Er is onderzoek gedaan naar het voorkomen van de ringslang in winterhabitat binnen het plangebied, maar er zijn geen ringslangen aangetroffen. Daarmee worden winterverblijfplaatsen van ringslangen uitgesloten.

In het vorige besluit is ontheffing verleend voor een startdatum vanaf 3 april 2023. Met de geplande wijziging wordt de datum waarop de ontheffing ingaat vervroegd naar 1 maart. Het starten van de maaierwerkzaamheden in maart zal geen probleem veroorzaken, want de ringslangen zijn dan nog in winterrust en het plangebied is ongeschikt gebied voor overwintering. Er zullen dus in maart geen ringslangen in het plangebied aanwezig zijn. Hiermee wordt met het vervroegd maaien voldoende rekening gehouden met de ringslang.

De gunstige staat van instandhouding van de ringslang komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen.

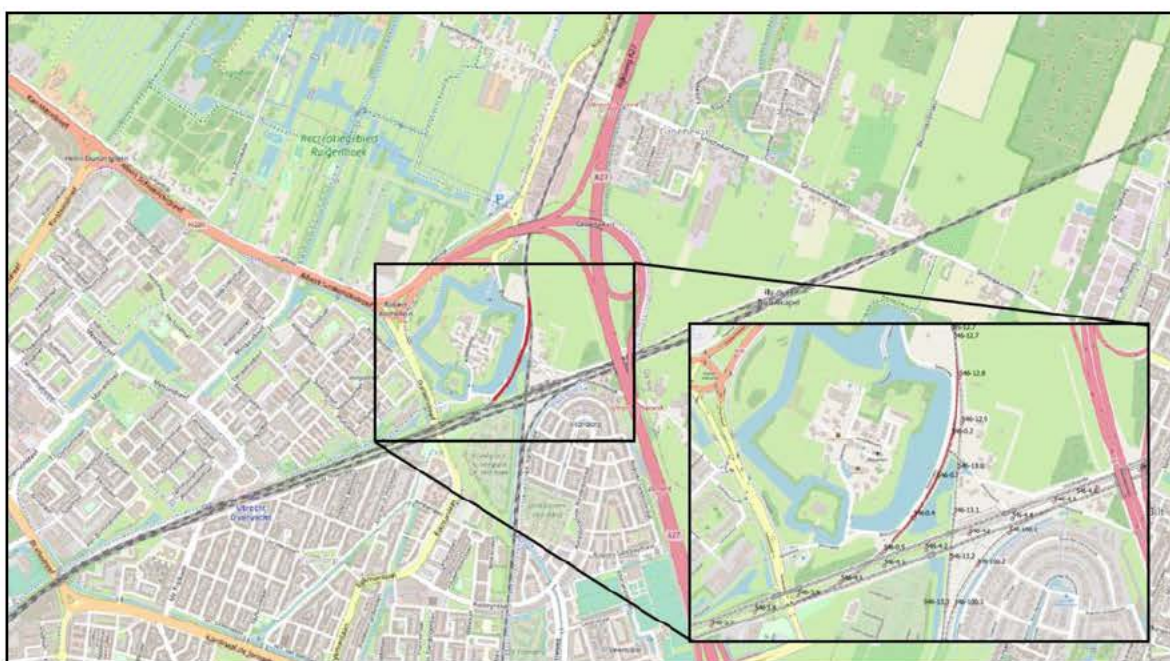
Conclusie

Met inachtneming van bovenstaande kan de ontheffing worden uitgebreid met de vervroegde datum van ingang vanwege het vervroegde maaien. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing, de andere bevredigende oplossing en het belang, verwijs ik u naar bijlage 1 van de brief van 27 augustus 2022 met kenmerk WNB/2022/015.toek.

2. Activiteit

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied betreft een spoor en de bijbehorende spoorberm ten noorden van Utrecht in Blauwkapel (geocode 546; km 0.480 – 12.750). Parrallel aan de noordwestkant van het huidige hekwerk ligt de Bastionweg. Nog verder ten westen ligt fort Blauwkapel met een watergang er omheen. Woonwijken en volkstuinten van Utrecht liggen ten westen en zuiden van het projectgebied. De A27 ligt 250 meter ten oosten van het projectgebied. Tussen het spoor en de snelweg en ook voorbij de snelweg zijn weilanden met sloten aanwezig. In Figuur 1 is de globale ligging van het projectgebied weergegeven. In Figuur 2 is een impressie van het projectgebied en de directe omgeving gegeven. Hierin zijn de spoorberm, het huidige hekwerk, de Bastionweg en de watergangen en waterpartijen in de omgeving aangegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het projectgebied.

8. Mitigerende maatregelen

De volgende maatregelen worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze zijn enerzijds op gericht om individuen tijdens de werkzaamheden te beschermen en anderzijds om de functionaliteit van het leefgebied tijdens het project en in de toekomst te behouden.

8.1 Planning

De huidige planning is voor de weekenden van week 14, 19 en 37 2023, dus de werkzaamheden beginnen april. Echter zullen de bermen eind maart, en mogelijk later, gemaaid moeten worden. Voorafgaand aan deze werkzaamheden wordt de berm ongeschikt gemaakt voor ringslangen.

8.2 Ringslang

De ringslang is vooral gevonden bij begroeide oevers van de vijver en de sloot ten westen van het spoor. Ze kunnen ook bij de watergang van het landgoed voorkomen wat ten oosten ervan ligt. Om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen worden een aantal maatregelen ten gunste van de ringslang genomen.

1. **Voor aanvang van de werkzaamheden wordt de berm ongeschikt gemaakt**
Ringslangen zoeken dekking bij gevaar tussen ruige vegetatie. Door de dekking te verwijderen in het gebied waar gewerkt gaat worden of werkterreinen worden ingericht, worden ringslangen preventief verdreven. Door de maai balk op minimaal 10 cm hoogte in te stellen wordt voorkomen dat ringslangen gedood worden.

Bij de maaiwerkzaamheden is daarnaast een controle van de ecooloog noodzakelijk om te zorgen dat ringslangen niet gedood worden. Deze maaiwerkzaamheden worden één week voor aanvang van de werkzaamheden uitgevoerd.

Omdat er een (lange) tussenperiode tussen de werkzaamheden zit, wordt het traject voor ringslangen vóór week 19 en 37 weer gecontroleerd. Als het gras voor week 19 en 37 te hoog staat en er in de bermen werkzaamheden worden uitgevoerd moet de berm opnieuw gemaaid worden.
2. **Voorafgaand aan de werkzaamheden controle door ecooloog**
Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden wordt er door de ecooloog een controle uitgevoerd waarbij wordt gekeken of ringslangen (nog) in het traject voorkomen. Waar nodig worden dieren verjaagd naar veilig gebied.
3. **Gebruik maken bestaande verharding of gemaaide berm**
Bij het plaatsen van materialen, rijden van voertuigen of het gebruik van machines wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande verharding om de bermen te ontzien. De bestaande verharding is minder aantrekkelijk als leefgebied voor ringslangen waardoor de negatieve effecten verminderd worden tijdens de werkzaamheden. Indien materialen in de berm worden geplaatst zal dit gebeuren in de gemaaide delen van de berm. Als de werkterreinen worden gebruikt moet de betreffende berm ook hier gemaaid worden. Tijdens

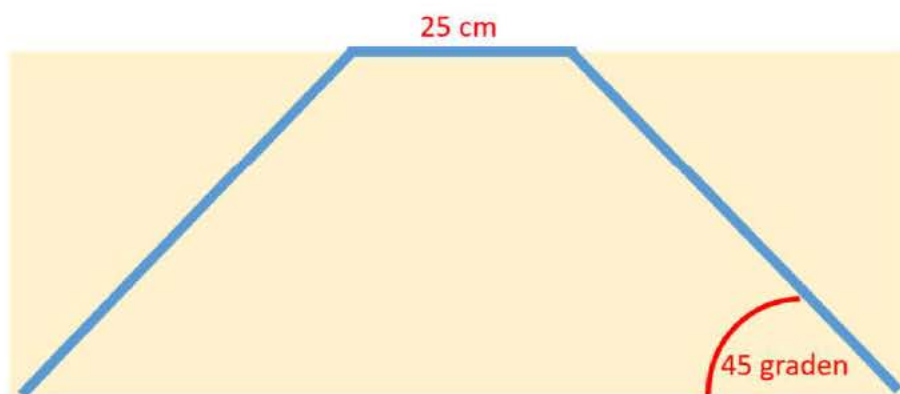
de maaien worden de bermen wederom door een ecooloog gecontroleerd op hollen. Aangezien de bermen zijn vlak worden deze niet verwacht maar dit is vooral uit zorgvuldigheid.

4. De begroeide oevers laten bestaan

Tijdens de werkzaamheden worden begroeide oevers langs de Bastionweg en de vijver aan de andere zijde van het spoor ongemoeid gelaten. Hierdoor blijven er schuil en foerageergebieden voor ringslangen bestaan. Deze bevinden aan de andere kant van het spoor en de weg waardoor ze niet worden aangetast.

5. Faunapassages in de keerwand maken

Aan beide kanten van het spoor is leefgebied van de ringslang en om versnippering te voorkomen moet dit traject toegankelijk blijven. Hiervoor worden faunapassages in de keerwand gebouwd. Een helling (plaat/constructie) wordt tegen de keerwand gemaakt (Figuur 5). Deze wordt van ruw beton of hout gemaakt (min 20 cm breed). De bovenkant is minimaal 25 cm lang en de hoek van de helling is 45 graden. De bovenkant van het keerwand moet egaal met de grond zijn. Van deze ringslang faunapassages worden er vier per 100 meter gemaakt. Deze faunapassages kunnen ook gebruikt worden door andere soorten.

Figuur 5. Het vooraanzicht van de faunapassage (blauw) tegen de keerwand (geel).

6. Faunapassage loopplank bij duiker realiseren.

Als een bovenwettelijke maatregel wordt een faunapassage in een duiker (geocode 546 km 0.4) gerealiseerd (Figuur 6). De loopplank biedt een veilige passage voor ringslangen en algemene soorten onder de Bastionweg en het spoor. Deze maatregel is gericht op kleine en middelgrote dieren die het spoorverkeer willen vermijden.

Figuur 6. Duiker (blauw) en projectgebied (rood).

8.3 Inschakelen deskundige

De activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de ringslang. De deskundige wordt geraadpleegd en geïnformeerd bij alle te nemen beslissingen en vragen omtrent ecologie tijdens het project. De deskundige is aanwezig bij de maaiwerkzaamheden en controleert vlak voor aanvang van de werkzaamheden op aanwezigheid van ringslangen en verjaagt waar nodig de slangen. De bevindingen worden door de ecologisch deskundige vastgelegd in een logboek.

8.4 Ecologisch werkprotocol

In een ecologisch werkprotocol staat in het kort omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen. Ook staat erin hoe te handelen als deze effecten toch optreden. Dit werkprotocol wordt door een begeleidend ecooloog opgesteld en moet op de locatie aanwezig zijn en bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.

8.5 Monitoring

Ringslangen kunnen goed klimmen. Onderzoek naar de effectiviteit van rasters (reptielen- en amfibieënschermen) tonen aan dat lage rasters (0,4 meter) kunnen worden beklommen door grotere ringslangen. Er is ook gevonden dat ruige hellingen worden gebruikt. Vanwege dit ecologische bewijs wordt verwacht dat de keerwand met faunapassages door ringslangen kan worden gebruikt.

In het projectgebied loopt een duiker onder het spoor (geocode 546 km 0.4) en de Voordorpdijk kruist het spoor (geocode 546 km 2.4). Het hek zal de ringslangen hier niet hinderen. Verder gaan ringslangen langs een barrière zoeken naar mogelijkheden om deze te

passeren, dus ook als ze de faunapassages niet gebruiken kunnen ze wel bij de duiker of de weg oversteken.

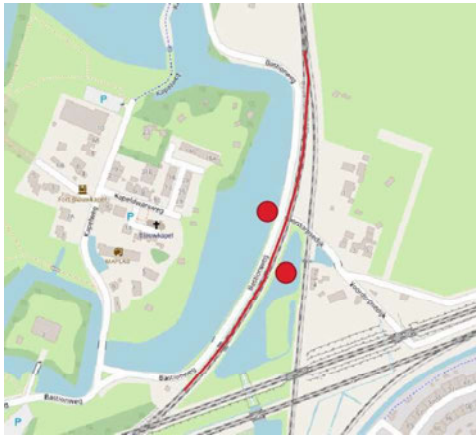
Het is een nieuwe maatregel dus er moet gemonitord worden naar de effectiviteit van de maatregelen. Deze monitoring vindt plaats in het actieve seizoen van de ringslang, nadat de werkzaamheden gereed zijn (april-september). Ringslangen zijn koudbloedig, en daardoor niet op bewegingsgevoelige wildcamera's vast te leggen. Om sporen van passerende ringslangen vast te stellen wordt zand aan de bovenrand van de faunapassages gestrooid. Binnen een week worden ze op sporen gecontroleerd. Er wordt opgelet dat dit in een droge periode wordt uitgevoerd omdat regen de sporen wegspoelt. Dit wordt 5 keer herhaald, met voorkeur aan het begin van het seizoen wanneer de ringslang het meest actief is.

1. Zou u de planning van de werkzaamheden kunnen specificeren? Wanneer worden welke werkzaamheden uitgevoerd? Worden alle werkzaamheden in alle genoemde weken uitgevoerd, of worden bijvoorbeeld de graafwerkzaamheden alleen in week 19 uitgevoerd? Wordt er alleen in de weekenden gewerkt of zijn er ook doordeweeks werkzaamheden? Wanneer wordt het groot materiaal geplaatst? Ligt het werk tussen de genoemde weekenden stil of worden er dan ook werkzaamheden uitgevoerd?

ProRail - Voor het werkplan en de werkvolgorde is de aannemer verantwoordelijk. Hierin willen wij de aannemer zo min mogelijk beperken. We kunnen nu wel al stellen, dat eerst de kabels en leidingen in fase 0 gelegd moeten worden (boven de grond), voordat er aan de keerwand kan worden begonnen. Daarna is de werkvolgorde plaatsen keerwand, plaatsen hekwerk, aanbrengen van kabelkokers en inbrengen kabels en uiteindelijk maken van inspectiepad. Als de kabels en leidingen voorafgaand aan het 1e weekend in fase 0 gelegd kunnen worden, dan kunnen we in alle weekenden de rest uitvoeren. Er liggen echter 3kV, IB en sectiekabels in dit tracé, dus wellicht zal aannemer ervoor kiezen dit in de eerste buitendienststelling uit te voeren. De keerwand en het hekwerk moeten tegelijkertijd uitgevoerd worden, maar kan wel gesplitst worden in 2 delen (ter weerszijden van de overweg). Kabelkoker en inspectiepad komen daarna. De aannemer zal moeten inschatten in hoeverre dit in één keer kan of in verschillende opvolgende weekenden.

2. Ik wil u verzoeken een overzichtsplattegrond te sturen waarop de volgende onderdelen aangegeven worden: de keerwand, het hek, het schouwpad, de werkterreinen en het veilige gebied waar de ringslangen naartoe kunnen worden verplaatst.

(tekst in projectplan toegevoegd, pg 15) Indien ringslangen worden gevangen worden ze naar geschikt leefgebied gebracht. Geschikt leefgebied ligt aan beide kanten van het spoor waar een watergang en waterpartij met begroeide oevers aanwezig zijn.

(kaart, niet toegevoegd in projectplan)

3. De maaierwerkzaamheden vinden (deels) plaats in het broedseizoen. Hoe wordt omgegaan met eventuele broedende vogels in de bermen?

(tekst in projectplan toegevoegd pg 16) De bermen zijn intensief beheerd, waardoor broedende vogels hier niet worden verwacht. Uit voorzorg wordt tijdens de begeleiding voor ringslangen ook gecontroleerd op mogelijk aanwezige broedvogels in de bermen. Actieve nesten mogen niet worden verstoord.

4. Wordt er in één richting gemaaid tijdens het ongeschikt maken van het werkterrein?

(tekst in projectplan toegevoegd pg 15) Er wordt in één richting gemaaid tijdens het ongeschikt maken van het werkterrein zodat dieren een duidelijke richting hebben om heen te vluchten.

5. In het projectplan wordt op pagina 15 beschreven dat 'Omdat er een (lange) tussenperiode tussen de werkzaamheden zit, wordt het traject voor ringslangen vóór week 19 en 37 weer gecontroleerd. Als het gras voor week 19 en 37 te hoog staat en er in de bermen werkzaamheden worden uitgevoerd moet de berm opnieuw gemaaid worden'. Betekent dit dat er alleen gemaaid wordt voorafgaand aan de week wanneer de werkzaamheden plaatsvinden? Of wordt het maaien periodiek bijgehouden en is dit een extra controle? Zou u ook willen toelichten bij welke hoogte het gras te hoog staat en u weer van plan bent te maaien?

(tekst in projectplan toegevoegd pg, 15) Het wordt gemaaid zodat het gras kort wordt gehouden (10 cm) en de werkzaamheden in de bermen plaatsvinden. Tussen de werkzaamheden in week 14 en 19 wordt frequent (wekelijks) gemaaid zodat het gras kort blijft. Vanwege de lange periode tussen de werkzaamheden in week 19 en 37 hoeft het maaien in deze perioden niet bijgehouden te worden. Eén week voorafgaand aan de werkzaamheden in week 37 wordt het maaibeheer weer opgestart. Dit gebeurt wederom onder ecologische begeleiding, tot en met de start van de werkzaamheden.

6. Zou u kunnen aangeven hoe hoog de keerwanden worden?

(tekst in projectplan toegevoegd pg, 16) De keerwand wordt 75 centimeter hoog.

7. Op pagina 18 van het projectplan wordt beschreven dat 'ringslangen ook als ze de faunapassages niet gebruiken ze wel bij de duiker of de weg kunnen oversteken'. Zou u de duiker wat meer kunnen toelichten? Op welke manier kunnen de ringslangen hier gebruik van maken?

ProRail - Een bestaande duiker zal geschikter gemaakt worden. Als bovenwettelijke maatregel zullen we een plank in de duiker aanleggen waardoor ringslangen beter gebruik van de duiker kunnen maken zodat de ringslangen naast het oversteken van de weg een beter alternatief hebben om zich tussen de twee leefgebieden te verplaatsen.

Ekoza - De duiker verbindt de watergang en waterpartij. Bij de waterpartij zijn ringslangen gevonden. Ringslangen kunnen goed zwemmen dus ze kunnen het water van de duiker in het huidige staat gebruiken. De bestaande duiker zal meer natuurvriendelijk gemaakt worden. Als bovenwettelijke maatregel wordt een plank in de duiker aanleggen waardoor ringslangen beter gebruik van de duiker kunnen maken zodat ze naast het oversteken van de weg een beter alternatief hebben om zich tussen de twee leefgebieden te verplaatsen. De plank zorgt er daarnaast ook voor dat de duiker geschikt wordt als passage voor diverse kleine soorten grondgebonden zoogdieren.

8. Daarnaast geeft u aan dat de ringslangen de weg over kunnen steken. Is dit een gewenste oplossing of treft u maatregelen om dit zoveel mogelijk te voorkomen?

Op dit moment kunnen de ringslangen gewoon vanaf de waterkant de weg oversteken richting het spoor. De gewenste keerwand tussen het spoor en de weg zal juist de barrière zijn. Hierom leggen we faunapassages aan zodat de huidige mogelijkheden in stand blijven. Aanvullend maken we ook een duiker geschikt zodat de ringslangen niet perse de weg hoeven over te steken.

9. De monitoring zal plaatsvinden in het actieve seizoen van de ringslang, nadat de werkzaamheden gereed zijn (april-september) (projectplan p.18). Kunt u specificeren wanneer de monitoring gaat plaatsvinden? Begint dit al in 2023 na de werkzaamheden of start de monitoring in april 2024? Hoeveel tijd wordt er tussen de monitoringsmomenten aangehouden? En wordt er met de monitoring rekening gehouden met de weersomstandigheden?

De werkzaamheden zijn in september 2023 afgerond. Het is beter om de monitoring in 2024 uit te voeren omdat de kans om ringslangen aan te treffen dan hoger is. Monitoring zal in het actieve seizoen (april – september) van 2024 plaatsvinden met een nadruk in april en mei omdat ze dan het meest actief zijn. De richtlijnen uit de inventarisatieprotocollen van het NGB worden hierbij aangehouden. Minimaal twee weken worden tussen monitoringsmomenten aangehouden. Bezoeken later in het jaar worden in augustus en september uitgevoerd. Er is een hogere trefkans in deze maanden dan in juni of juli. Monitoring zal natuurlijk alleen met geschikte weersomstandigheden plaatsvinden.

10. In de memo van het ringslangenonderzoek staat op pagina 10 'Indien tijdens het werk de (kabel)geulen ontoegankelijk worden gehouden voor ringslangen en andere dieren door ze op tijd dicht te gooien of af te dekken, voorkomt men opsluiten van slangen/ dieren in de geulen'. Deze maatregel wordt niet genoemd in het projectplan. Kunt u aangeven hoe hiermee wordt omgegaan?

(tekst in projectplan toegevoegd pg 16) De geulen worden direct na afronden van de werkzaamheden (in de nacht) dichtgegooid. Indien dit niet mogelijk is worden takken elke 50 meter geplaatst zodat ze eruit kunnen klimmen. Afdekken van de geulen is niet geadviseerd omdat de ringslangen er dan juist onder gaan kruipen op zoek naar beschutting.